

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/164/2023
Identifikačné číslo spisu: 8711202868
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Halušková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:8711202868.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu R. P., narodeného XX. N. XXXX, Y. - Q. XX, zastúpeného advokátom Mgr. Adriánom Bobkom, Poprad, Nám. sv. Egídia 78, proti žalovanému R. A., narodenému XX. R. XXXX, X., T. XXX, zastúpenému advokátkou JUDr. Ivetou Pálffy Fabianovou, Spišská Nová Ves, Štefánikovo námestie 5, o zaplatenie 5 000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 20C/122/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23. februára 2023 sp. zn. 5Co/7/2022 takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 23. februára 2023 sp. zn. 5Co/7/2022 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 03. novembra 2017 sp. zn. 20C/122/2011 žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 04. 03. 2011 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a rozhodol, že žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých rozhodne samostatným uznesením. Z dôvodov rozsudku vyplýva, že žalobca sa domáhal vrátenia pôžičky vo výške 5 000 eur spolu s úrokom z omeškania, ktorú mal žalovanému poskytnúť prevodmi súm 3 500 eur a 1 500 eur z účtu dňa 07. 04. 2009; prostriedky mali byť použité na úhradu časti záväzku manželky žalovaného J. A. vyplývajúceho zo zmluvy o finančnej zábezpeke za bar v T.. Žalobca realizoval výber hotovosti vo výške 26 600 eur, ktorú odovzdal manželke žalovaného bez toho, aby časť z nej odobral a ponechal si pre vlastnú potrebu. Svedkyňa R. Q.Č. (predtým K.) potvrdila, že suma jej bola vyplatená a pri jej odovzdaní boli prítomní žalobca a manželka žalovaného. Ani svedok R. K. neuviedol, že by žalobca alebo manželka žalovaného po výbere hotovosti z banky s vybranou sumou akokoľvek manipulovali, teda odoberali či dokladali prostriedky. Žalovaný potvrdil, že na jeho účet boli dňa 08. 04. 2009 pripísané sumy 3 500 eur a 1 500 eur. Namietal, že nešlo o pôžičku, i keď v odpore proti platobnému rozkazu tvrdil, že o pôžičku išlo. Podľa žalovaného mal žalobca v úmysle spoločne podnikat' s manželkou žalovaného a suma 5 000 eur mala byť časťou vstupného vkladu. K uvedenej sume žalovaný doložil prostriedky, ktoré mal spoločné so svojou manželkou a sumu 26 130 eur previedol dňa 22. 04. 2009 na účet žalobcu vo L. T., D..T., ktorý mal byť používaný v rámci

spoločného podnikania žalobcu a manželky žalovaného. Žalobca zaslanú sumu zo svojho účtu vybral v hotovosti, časť prostriedkov vyplatil manželke žalovaného a 5 000 eur si ponechal. Pôžičku jeho manželke poskytla jej sestra. Žalobca mal sám finančné problémy, s ktorými mu žalovaný pomáhal. Z výsluchu svedkyne J. A., manželky žalovaného vyplynulo, že žalobca na účet žalovaného zaslal sumu 5 000 eur a žalovaný následne na iný účet žalobcu preúčtoval 26 130 eur. Účet žalobcu, na ktorý žalovaný prostriedky preúčtoval, mal byť na podnikanie svedkyne použitý z toho dôvodu, že operácie na účte neboli spoplatňované a svedkyňa chcela rozdeliť účtovníctvo z vykonávanej činnosti, nakoľko podniká na základe živnostenského oprávnenia pod obchodným menom J. A. - R..T., S.: XXXXXXXX. Nepreukázané boli tvrdenia svedkyne o existencii pôžičky od jej sestry, zámer spoločného podnikania so žalobcom v čase prevodu sumy 5 000 eur na účet žalovaného ani jej tvrdenia, že mali so žalobcom spolu podnikat' s podielom po 50 % a takto mala byť rozdelená aj vstupná investícia a žalobca následne povedal, že svedkyni vyplatí sumu 5 000 eur a pôjde zarobiť peniaze do Švédska a vyplatí ich do polovice vstupných investícií. Pre predmet sporu neboli podľa súdu prvej inštancie ani relevantné, nakoľko nebolo preukázané, že by žalobca kedykoľvek po údajnej dohode o spoločnom podnikaní s manželkou žalovaného k realizácii tejto dohody pristúpil. Ak by mala manželka žalovaného v úmysle spoločne so žalobcom podnikat', nebol dôvod uzatvoriť s ním dohodu o pracovnej činnosti zo dňa 29. 04. 2009, nakoľko žalobca mal od 21. 08. 2000 vydané živnostenské oprávnenie; navyše pomocné aktivity mohol vykonávať buď na základe zmluvy o združení, resp. splnomocnenia. V konaní okresného súdu sp. zn. 17C/93/2011 žalobca R. A. žiadal od žalovaného R. P. vrátenie pôžičky vo výške 1 300 eur, ktorú mal poskytnúť žalovanému dňa 24. 03. 2009 vkladom na účet. Žalovaný v odpore proti vydanému platobnému rozkazu tvrdil, že nešlo o pôžičku od R. A., ale o vrátenie pôžičky poskytnutej R. P. J. A. dňa 21. 03. 2009. Žalobca R. A. zobral žalobu v celom rozsahu späť. Z uvedeného je zrejme, že k prevodom financií medzi stranami sporu dochádzalo opakovane. Argumentácia žalobcu o poskytovaní pôžičky J. A. zostala v oboch konaniach nezmenená, naopak argumentácia žalovaného sa v jednotlivých konaniach menila. Existencia konštatovaného konania i totožná argumentácia žalobcu podľa súdu prvej inštancie tiež potvrdzuje jeho tvrdenia o tom, že žalovanému poskytol pôžičku 5 000 eur preto, že už v minulosti mu poskytol pôžičku, ktorá bola vrátená. Žalovaný naopak spočiatku tvrdil, že sám žalobcovi poskytol pôžičku (v konaní sp. zn. 17C/93/2011), následne existenciu inej pôžičky poprel (v odpore proti platobnému rozkazu v prejednávanej veci, i keď v tom čase, t. j. 12. 05. 2011 ešte konanie vo veci 17C/93/2011 zastavené nebolo); jeho vyjadrenia sa okresnému súdu javili ako tendenčné a zmätočné. Okresný súd zdôraznil prejednaciu zásadu, ktorou sa spravuje civilné sporové konanie aj dôkaznú povinnosť strán sporu. Žalovaný nepreukázal svoje tvrdenie, že zo žalovaným zaslanej sumy 26 130 eur si po výbere časti vo výške 25 500 eur žalobca čiastku 5 000 eur ponechal pre vlastnú potrebu. Naopak bolo preukázané, že vyberaná suma bola vyplatená svedkyni Q. (predtým K.) na úhradu odstúpného za bar, ktorý manželka žalovaného dodnes prevádzkuje. Okresný súd preto žalobe v celom rozsahu vyhovel a v konaní úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých rozhodne samostatným uznesením (§ 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej aj „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (v ďalšom aj „odvolací súd“) rozsudkom z 23. februára 2023 sp. zn. 5Co/7/2022 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. Žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. Rozhodol tiež, že žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. V odôvodnení rozsudku vychádzal z toho, že vo svojom (prvom) rozhodnutí č. k. 5Co/156/2028-398 z 23. januára 2020 dospel k záveru o potrebe aplikácie §-u 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka a spor právne posúdil ako majetkový prospech získaný plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 5Cdo/93/2020 z 30. novembra 2021 uvedený rozsudok zrušil a vyslovil, že z časového hľadiska sa javí, že k požičaniu peňazí došlo (viď výpoveď žalobcu a tvrdenia žalovaného prednesené v odpore proti platobnému rozkazu a na prvom pojednávaní), preto odvolací súd dospel k záveru, že medzi stranami sporu došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke a spor posudzoval podľa § 657 a nasl. Občianskeho zákonníka. Uviedol tiež, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca dňa 07. 04. 2009 zaslal na účet žalovaného celkovo 5 000 eur, ktoré

boli na účet žalovaného pripísané 08. 04. 2009. Doba splatenia pôžičky medzi stranami nebola dojednaná, no z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca písomne vyzval žalovaného na úhradu dlhu dňa 21. 02. 2011. Žalovaný dňa 22. 04. 2009 previedol na účet žalobcu sumu 26 130 eur, ktorej súčasťou mala byť aj žalovaná suma 5 000 eur. Žalobca potvrdil, že od žalovaného obdržal sumu 26 130 eur, no tvrdenie, že v tejto čiastke bola zahrnutá aj vrátená pôžička 5000 eur poprel. Uviedol, že tieto aj ďalšie finančné prostriedky, celkovo vo výške 26 600 eur použil na úhradu časti záväzku manželky žalovaného J. A. vyplývajúceho zo zmluvy o finančnej zábezpeke za bar v T.D.. Poprel aj, že si z vybratej hotovosti 26 600 eur ponechal čiastku 5000 eur ako úhradu pôžičky. Odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, nesprávne však vec právne posúdil. Faktom ostalo, že dňa 22. 04. 2009 žalovaný zaslal na účet žalobcu 26 130 eur a súčasťou tejto čiastky bola aj suma 5 000 eur, ktorú žalobca poskytol žalovanému dňa 07. 04. 2009. To, ako žalobca s touto čiastkou naložil, bolo výhradne na rozhodnutí žalobcu. Žalovaný si svoj záväzok voči žalobcovi riadne splnil. V priebehu konania bolo jednoznačne preukázané, že žalobcovi dňa 22. 04. 2009 previedol na účet oveľa vyššiu sumu (t. j. 26 130 eur) než mu pôvodne poskytol žalobca (t. j. 5 000 eur). Odvolací súd dospel k záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne, a preto je potrebné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa ust. § 388 CSP zmeniť a žalobu zamietnuť. O trovách každého stupňa súdneho konania odvolací súd rozhodol postupom podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP riadiac sa zásadou úspechu v konaní. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Porušenie svojho práva na spravodlivý proces videl v hodnotení dôkazov odvolacím súdom, ktorý na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie aj v porušení jeho povinnosti podľa § 382 CSP, čím je jeho rozhodnutie prekvapivé a porušujúce princíp právnej istoty, v arbitrárnosti a nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že odvolací súd jeho rozhodnutie odôvodnil spôsobom zodpovedajúcim zákonu. Tvrdenie o nevrátení pôžičky žalobca nepreukázal, bolo jeho rozhodnutím, ako naložil s peniazmi, ktoré mu žalovaný zaslal. Rozhodnutie odvolacieho súdu nie je prekvapivé a neporušuje princíp právnej istoty. Navrhol zamietnutie dovolania uplatniac si náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej tiež „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, preto pristúpil k skúmaniu jeho dôvodnosti.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v miere porušujúcej jej právo na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie a na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7. K námietke zmätočnosti a nedostatku riadneho odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu treba úvodom uviesť, že súčasťou práva na spravodlivý proces je aj riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 20. septembra 2022 sp. zn. IV. ÚS 245/2022

vysvetlil, že „arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov sú najčastejšie dané rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 336/2019).“

8. Žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) svoju argumentáciu o existencii vady v zmysle § 420 písm. f) CSP založil na tvrdení, že odvolací súd vec posúdil z pohľadu ustanovenia § 657 a nasl. OZ (zmluva o pôžičke), ktoré pri doterajšom rozhodovaní nebolo použité bez toho, aby žalobcu vyzval na vyjadrenie k možnému použitiu tohto ustanovenia a mal za to, že postup odvolacieho súdu je potrebné hodnotiť ako vydanie tzv. prekvapivého rozhodnutia. V súlade s ust. § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Účelom tohto ustanovenia je predchádzanie vydávania prekvapivých rozhodnutí. Vo vzťahu k ustanoveniu § 382 CSP dovolací súd uvádza, že o prekvapivé rozhodnutie ide vtedy, ak odvolací súd nepostupoval v zmysle § 382 CSP a zároveň pri svojom rozhodovaní použil ako rozhodujúce zákonné ustanovenie, ktoré v konaní pred súdom prvej inštancie nebolo použité, a ktorého aplikácie sa v priebehu sporu strany nedomáhali, a to ani počas odvolacieho konania. O „nové“ ustanovenie právneho predpisu nejde ani vtedy, ak už bolo predmetné ustanovenie aplikované v skoršom štádiu konania napr. v skoršom rozhodnutí súdu prvej inštancie (zrušenom na základe použitia opravných prostriedkov), alebo ak jeho možná aplikácia bola posudzovaná v predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí odvolacieho súdu (R 48/2020). V súdnom spore z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa domáhal plnenia zo zmluvy o pôžičke, ku ktorej sa v odpore podanom proti platobnému rozkazu vyjadril žalovaný, súd prvej inštancie založil odvolacím súdom preskúmaný rozsudok z 03. novembra 2017 sp. zn. 20C/122/2011 na skutočnosti, že medzi stranami sporu bola uzatvorená zmluva o pôžičke a žalovaný nepreukázal svoje tvrdenie o jej vrátení. Najvyšší súd v uznesení z 30. novembra 2021 sp. zn. 5Cdo/93/2020, ktorým zrušil prvý rozsudok odvolacieho súdu z 23. januára 2020 sp. zn. 5Co/156/2028 tiež uviedol, že z časového hľadiska sa javí, že k požičaniu peňazí došlo (viď výpoveď žalobcu a tvrdenia žalovaného prednesené v odpore proti platobnému rozkazu a na prvom pojednávaní). Dovolací súd preto konštatuje, že v prípade posudzovaného (druhého) rozhodnutia odvolacieho súdu o prekvapivé rozhodnutie nejde.

9. Druhou dovolacou výtkou, z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu zásadného významu, je tvrdenie o porušení ustanovení o dokazovaní v odvolacom konaní, konkrétne nerešpektovanie § 384 CSP. Podľa prvého odseku tejto právnej normy ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám. Odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich nevykonal súd prvej inštancie, hoci ich strana navrhla, a to za podmienok uvedených v § 366 (§ 384 ods. 2, 3). Na uvedené nadväzuje § 385 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V zmysle § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

10. Procesné dokazovanie je procesným právom osobitne upravený postup súdu v civilnom konaní, ktorý slúži k utvoreniu poznatkov súdu o skutočnostiach dôležitých pre rozhodnutie, ktorých existencia alebo neexistencia zostala pochybná, kedy súd svojimi zmyslami poznáva určitú rozhodujúcu skutočnosť priamo alebo poznáva určité správy o tejto skutočnosti. Pri tomto postupe utvorené poznatky sa nazývajú skutkové poznatky a myšlienkový postup hodnotenia rozhodujúcich skutočností je skutkovým hodnotením.

11. Odvolací súd je ako riadny opravný súd súčasne aj skutkovým súdom. Úvahy odvolacieho súdu o správnosti skutkových záverov súdu prvej inštancie sú však značne obmedzené. Odvolací súd je totiž v

zásade viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. Iba v prípade, ak má pochybnosti o jeho správnosti, má možnosť dospieť k iným skutkovým záverom - vtedy, ak tieto vyplývajú z poznatkov, ktoré odvolací súd získal opakovaním dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie alebo vykonaním nových dôkazov. Podmienenie zmeny skutkových záverov ustálených súdom prvej inštancie opakovaním alebo vykonaním nových dôkazov vyplýva z požiadavky rešpektovať zásadu priamosti a ústnosti civilného konania. Zásada priamosti a ústnosti má pre odvolacie konanie rovnaký význam a následky ako pre súd prvej inštancie. Pri hodnotení dôkazov totiž spolupôsobia popri vecnom obsahu výpovedí aj ďalšie skutočnosti, ktoré - hoci nie sú bez vplyvu na posúdenie vierohodnosti výpovedí - nemôžu byť vždy vyjadrené (zachytené) v zápisnici o pojednávaní (por. rozhodnutie najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 2/1997). V odvolacom konaní je ale dôležitá aj iná stránka priamosti. Táto zásada je dôležitá nielen pre zisťovanie skutkového základu rozhodnutia, ale aj pre odchýlenie sa od skutkových zistení súdu prvej inštancie. Pri opakovaní a doplnení dokazovania je teda zásada priamosti oproti súdu prvej inštancie ešte sprísnená, pričom pre opakovanie dôkazov platia tie isté procesné postupy ako pri vykonávaní pôvodného dôkazu.

12. Z vyššie uvedeného tiež vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je skutočnosť, že odvolací súd sám zopakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci (por. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/131/2009).

13. Ak by sa odvolací súd odchýlil od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez toho, aby rešpektoval povinnosť zopakovania alebo doplnenia dokazovania, zasiahol by do ústavne zaručeného práva účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, do obsahu ktorého patrí aj to, že odvolací súd sa môže odchýliť od skutkového stavu zisteného prvoinštančným súdom len po doplnení alebo opakovaní dokazovania, ktorého výsledky opravnému súdu umožnia vlastné, prípadne aj odlišné hodnotenie dôkazov (por. napríklad rozhodnutia ústavného súdu II. ÚS 387/2010, II. ÚS 506/2013).

14. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že nemal preukázanú pravdivosť tvrdenia žalovaného, že si po výbere čiastky 26 130 eur dňa 30. apríla 2009 ponechal sumu 5 000 eur ako vrátenú pôžičku (pričom poukázal aj na výpovede svedkov R. Q. a R. K.) a žalobe vyhovel. Odvolací súd uviedol, že v čiastke 26 130 eur zaslanej žalovaným na účet žalobcu bola „nepochybne subsumovaná aj suma 5.000,- Eur, ktorú žalobca poskytol žalovanému dňa 07. 04. 2009. To, ako žalobca s touto čiastkou naložil bolo výhradne na rozhodnutí žalobcu. Žalovaný si svoj záväzok voči žalobcovi riadne splnil. V priebehu konania bolo jednoznačne preukázané, že žalobcovi dňa 22. 04. 2009 previedol na účet oveľa vyššiu sumu (t. j. 26.130,- Eur) než mu pôvodne poskytol žalobca (t. j. 5.000,- Eur). ..... Pokiaľ žalobca tvrdí opak, je potrebné konštatovať, že v tomto ohľade sa žalobcovi nepodarilo preukázať pravdivosť jeho tvrdení. Odvolací súd zdôrazňuje, že dôkazné bremeno leží práve na žalobcovi ako na iniciátorovi sporu. Kým prvotné dôkazné bremeno žalobca uniesol, t. j. preukázal, že žalovanému požičal 5.000,- Eur, pri druhotnom dôkaznom bremene už tomu tak nebolo, nakoľko žalovaný v konaní preukázal, že žalobcovi túto sumu vrátil tým, že mu dňa 22.04.2009 previedol na jeho účet sumu 26.130,- Eur, čím došlo k preneseniu dôkazného bremena na žalobcu.“ Z uvedeného implicitne vyplýva, že odvolací súd čiastočne vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, avšak otázku vrátenia pôžičky vyhodnotil odlišne. Konkrétne odvolací súd, na rozdiel od súdom prvej inštancie zisteného skutkového záveru o tom, že čiastku 25 500 eur, v ktorej nebola zahrnutá suma vrátenej pôžičky, po jej výbere z účtu vyplatil podľa zmluvy z titulu „odstúpenia“ baru, v ktorom išla podnikateľ manželka žalovaného svedkyňa J. A., dospel k záveru, že pôžička vrátená bola a bolo vecou žalobcu, ako s financiami naložil. Aj v dôsledku takto prehodnoteného skutkového stavu veci potom odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a žalobu zamietol.

15. Na základe konštatovaného je dovolací súd názoru, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové zistenia (v otázke vrátenia pôžičky) ako súd prvej

inštancie bez toho, aby vo veci vykonal potrebné dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie). Ak sa chcel odvolací súd odchyliť od skutkových zistení súdu prvej inštancie na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal nariadiť pojednávanie v zmysle § 385 ods. 1 a dokazovanie v zmysle § 384 ods. 1 CSP sám v potrebnom rozsahu zopakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov podľa § 191 CSP. Len takýto postup je v súlade so zásadou priamosti a ústnosti civilného procesu. Odvolací súd podľa týchto ustanovení a zásad nepostupoval, keď vo svojom zmeňujúcom rozhodnutí vychádzal z dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie, na základe ktorých ale dospel k iným skutkovým zisteniam, z ktorých vyvodil iný konečný záver bez toho, aby na ním nariadenom pojednávaní doplnil alebo zopakoval dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie.

16. V nadväznosti na uvedené je podľa dovolacieho súdu opodstatnená i ďalšia námietka dovolateľa týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. K tomu je potrebné uviesť, že podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil, a to po skutkovej aj právnej stránke rozhodnutia (III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru (I. ÚS 243/07).

17. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia, tým skôr ak odvolací súd zmeňuje rozsudok súdu prvej inštancie, resp. potvrdzuje rozsudok z iných dôvodov. V takomto prípade odvolací súd musí podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku vyčerpávajúcim spôsobom. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Uvedené platí o to viac v prípade, ak sa odvolací súd odchyli od skutkových zistení súdu prvej inštancie, kedy z odôvodnenia jeho rozhodnutia musí byť jednoznačné, na základe akých dôkazov a úvah dospel odvolací súd k odlišným skutkovým záverom.

18. Dovolací súd po preskúmaní sporu dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, no v odôvodnení jeho rozhodnutia absentuje zrozumiteľný a jasný výklad, na základe ktorých vykonaných dôkazov a ich vyhodnotenia dospel k svojmu záveru, že súčasťou sumy 26 130 eur zaslanej žalovaným žalobcovi resp. sumy 25 500 eur vyplatenej za „odstúpenie“ baru, bola zahrnutá suma vrátenej pôžičky 5 000 eur. Vyjadrenia strán sporu (bod 24. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu) sa totiž diametrálne odlišovali, každá z nich tvrdila niečo iné. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nie je zistiteľné, ktorými dôkazmi (priamymi či nepriamymi) rozpor v týchto tvrdeniach odstránil. Tento nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu má potom za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené odvolaciemu súdu v ustanovení § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP na riadne odôvodnenie rozsudku.

19. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že v kontexte celého súdneho konania ide o tak závažné pochybenia odvolacieho súdu plynúce z nerešpektovania § 384 ods. 1 a § 385 ods. 1 CSP a nedostatočného odôvodnenia jeho rozhodnutia, ktoré znemožnilo dovolateľovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolanie je preto v zmysle citovaného ustanovenia prípustné a zároveň aj dôvodné. Najvyšší súd z týchto dôvodov napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP).

20. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho

konania (§ 453 ods. 3 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.